

Jan en Joop proberen het met paarden

W.P. Balkenende

W. P. BALKENENDE

**Jan en Joop
proberen het met paarden**

Met illustraties van Geeske van Tienhoven

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH B.V. – NIJKERK

ISBN 90 266 4371 3

1 JAN EN JOOP RIJDEN IN EEN OPTOCHT MEE

Het wordt feest in Landdorp. Dunne Jan en dikke Joop, de tweeling, hebben het horen vertellen. Ze stormen naar huis.

„Vader, moeder, hoort u eens.”

„Het wordt feest.”

„De burgemeester gaat weg.”

„En er komt een nieuwe en dan is het feest.”

Vader en moeder zitten juist koffie te drinken, als hun jongens met het grote nieuws komen. En ze horen wat ze zelf al een paar dagen eerder in de krant hadden gelezen.

„Ja jongens, dat is waar,” geeft vader toe. „We hebben het al in de krant gelezen. De oude burgemeester is nog wel goed gezond, maar hij is nu zo oud geworden, dat hij ontslag gevraagd heeft.”

„Wat is ontslag vragen?” wil dunne Jan weten.

Moeder zegt: „Kijk, de burgemeester wil nu met het werk stoppen. Dat moet hij aan de koningin vragen. Die heeft hem ook benoemd als burgemeester. Dat vragen om met het werk te mogen stoppen noemen ze „ontslag vragen”.”

„O, ja,” knikken ze beiden. Ze begrijpen het nu.

Maar moeder vertelt nog verder: „Nu heeft men een andere mijnheer gevraagd of hij hier burgemeester wil worden. Die is nu benoemd en die komt over zes weken hier in Landdorp

wonen."

„Ja, en dan is het feest," roepen ze allebei.

„De scholen zijn die dag gesloten. Er wordt een optocht gehouden en 's middags zijn er allerlei wedstrijden voor grote mensen en voor de kinderen," weet vader te vertellen.

„Mogen we meedoen aan de optocht?"

„En met de wedstrijden?"

„En krijgen we dan geld om snoep te kopen?"

Ze willen alles in eens weten, die Jan en Joop.

Moeder remt ze maar wat af: „Kalm aan maar, hoor, daar moeten we eerst nog eens over denken." Maar ondertussen knipoogt vader naar moeder. Gelukkig ziet de tweeling het niet, maar moeder begrijpt vader al. Die zal de jongens wel mee laten doen.

De koffietijd is om en vader gaat naar buiten. Op het erf of in de stallen is er altijd veel werk. Hij wil de zaaimachine gereedmaken, want nog even en dan is het weer zover dat allerlei gewassen: tarwe en gerst, rogge en haver, vlas en erwten en bieten gezaaid kunnen worden. Dan worden ook de aardappels gepoot. Dat wordt een erg drukke tijd.

Jan en Joop slenteren mee naar buiten. Vader vraagt hun of ze Elza naar de wei willen brengen.

„Mogen we een eindje op haar gaan rijden?"

„Dan vragen we bij oude Vreeke om Bles," vult Joop Jan aan.

Oude Vreeke is een boer, ver in de polder. Hij is heel oud, en vroeger was hij erg gierig. Nu niet meer. Hij is een oude vriend van Jan en Joop geworden. Een paar dieven die bij hem een kistje met geld hadden gestolen, werden door Jan

en Joop van de dijk gereden. Toen waren er opeens vier fietsen kapot, maar de dieven konden gepakt worden. En Vreeke kreeg al zijn gestolen geld terug. Hij gaf Jan en Joop allebei een nieuwe fiets en is nu hun vriend.

Ze mogen van vader om Bles gaan vragen, om op te rijden. Vader zet ze nu allebei op de brede rug van Elza. Joop houdt de leidsels vast en Jan zit achter hem.

Vreeke vindt het best. „Gaan jullie maar met Bles en Elza rijden, dan worden jullie later goede ruiters.”

Even later rijden ze ieder op een eigen paard over de polderweg. Eerst gaat het stapvoets, maar later in draf. Dan botsen ze wel erg op en neer op de paarderuggen. Hun zitvlak gaat wel een beetje zeer doen. Maar dat vinden de jongens niet erg. Dat hoort erbij als je leert een goede ruiter te worden.

Al rijdend komt dunne Jan opeens op een idee. Hij trekt aan de leidsels van Bles. Die staat meteen stil. Joop komt met Elza naast hem staan. En dan vertelt Jan zijn plan. Joop knikt heftig van ja. Ja, dat moeten ze vader en moeder vragen als ze thuiskomen.

Het is al tegen de tijd van het avondeten, als ze samen op de rug van Elza het erf weer oprijden. Bles loopt al in de wei naast de boerderij van Vreeke. Het is allemaal best gegaan en ze hebben een paar fijne uurtjes gehad. Ze laten zich voldaan van de paarderug glijden.

„Vader, hoor eens,” willen ze direct met hun plan voor de dag komen. Maar vader wil eerst het werk afmaken.

Later zitten ze met z'n allen aan tafel.

De jongens laten zich de boterhammen met kaas best smaken. Met een volle mond willen ze weer over hun plan praten,

maar dan moeten ze toch nog geduld hebben. Pas als hun mond helemaal leeg is, mogen ze wat zeggen.

„Mogen we op het feest in de optocht meerijden op de paarden?”

„We willen ons dan verkleden.”

„We zullen erg goed oppassen.”

Ze willen en zullen van alles, maar moeder gaat toch maar bezorgd kijken als ze van het plan van Jan en Joop hoort. Wat zal ze nu weer met haar wildebrassen gaan beleven?

De jongens zien het wel, maar dunne Jan en dikke Joop hebben hun antwoord al klaar, ze kennen moeder wel.

„Elza en Bles zijn erg mak,” zeggen ze prompt.

„Dat is waar,” geeft vader toe. „En toch is het gevaarlijk. Elza en Bles zijn makke paarden, waar jullie wel onderdoor kunnen kruipen, zo mak. Maar op het feest is er ook muziek.

„Advendo” speelt dan. Daar is buurman Platteel toch de dirigent van?”

Ja, dat weten de jongens ook wel.

„Nu,” zegt vader, „bij al dat lawaai van die muziek en het lawaai van de toeters van de kinderen en het hoera roepen van de mensen kunnen Elza en Bles wel eens bang worden.”

De ruggen van de jongens zakken krom naar achteren. Daar gaat hun mooie plan. Ze begrijpen wel dat vader dingen zegt, waar weinig tegenin te brengen is en waaraan ze zelf niet gedacht hebben.

Vader en moeder vinden het helemaal niet leuk een paar van die sombere gezichten te zien. Ze proberen de jongens wat op te monteren. Ze beloven dat ze er nog eens over zullen denken.

„Maar niet iedere dag erover zeuren,” waarschuwt vader. Ze weten drommels goed dat ze dat dan ook niet moeten doen. Want dan zal er zeker niets van komen.

De spanning stijgt met de dag, maar Jan en Joop horen niets. O ja, wel een heleboel andere dingen. Ze horen dat er bij de ingang van het dorp, daar waar de weg naar de stad begint, een grote erepoort zal worden gebouwd. En in de optocht loopt niet alleen „Advendo”, maar lopen ook een paar muziekkorpsen uit de buurdorpen. Op een grote wagen rijdt ook de accordeonvereniging mee. De gymnastiekvereniging, en de club van jonge boeren en nog vele andere verenigingen zijn van de partij. Ze horen van steeds meer muziek, dus meer lawaai. Van steeds meer mensen die meedoen, dus nog meer vlaggen waarvoor paarden bang kunnen zijn. Nee, hun plannetje zal niet doorgaan, daar geloven ze niets van.

En zo zijn er nog meer leuke dingen. Ook bij het gemeentehuis komt een grote poort van dennegroen en papieren rozen. En daar moeten de schoolkinderen netjes in rijen staan en de nieuwe burgemeester toezingen. Op school zijn de eerste liedjes al ingestudeerd. Maar thuis horen Jan en Joop niets, en ze durven ook niets te vragen.

Tot op een avond moeder hun onder het uitkleden zegt dat ze even iets moeten passen. Dan komt moeder met twee mooie witte lange broeken voor de dag. Op de zijkant is een oranje band genaaid.

Ze schieten vlug in de nieuwe broeken en ze vinden meteen dat ze best passen.

„Oh, oh,” zegt moeder, „laat me nu eens goed kijken.” Ze spelt de broekspijpen iets korter. Nu passen de broeken beter.

Ze moeten ook 'n witte blouse passen, en dan... „Oh, kijk toch eens!”

Vader en moeder hebben van karton en blauw linnen twee prachtige steekhoeden gemaakt, en er bovenop zit een prachtige wollen pompoen van rood, wit en blauw.

„Dus mogen we meerijden in de optocht,” weet Jan.

„Op het feest,” vult Joop aan.

„Natuurlijk,” lachen vader en moeder. „Natuurlijk, op het feest. Was er geen feest dan was er toch ook geen optocht. Die domme Joop.”

Maar dikke Joop trekt er zich niets van aan. Met dunne Jan springt hij in het rond. Beiden roepen geen drie keer maar wel zes keer: „Hoera, hoera... het mag, het mag, hoera!”

Vader en moeder laten hen maar even begaan. En dan komt vader toch met een grote teleurstelling. Hij zegt: „Maar jullie krijgen Bles en Elza niet voor de optocht.”

„Dat is gemeen,” flappen ze eruit. Moeder sust: „Er is wel meer waar je op kunt rijden.”

„Onze fietsen zeker.”

„Bah.”

„Daar is niets aan.”

„Nu eens even zwijgen,” bestraft moeder. „Pas deze witte gymschoenen maar eens, ontevreden kwajongens.”

Moeder is echt boos. Wat hebben vader en zij er al niet voor gedaan?

„Jullie fietsen toch zo graag,” herinnert ze Jan en Joop.

„Ja,” geven ze beiden toe.

„Maar op een paard in de optocht voor de nieuwe burge-meester is veel echter.”

„Jullie mogen ook op een paard,” lacht vader.

„En u zei...”

„En we krijgen Bles en Elza niet...”

„Nee,” verzekert vader hun. „Dat is te gevaarlijk. Je weet nooit wat die makke paarden op dat feest in al die drukte doen. Het zijn ook geen mooie paarden om op te rijden in een optocht. De één is een bruinschimmel en de ander een lichte vos.”

Nu weten Jan en Joop het helemaal niet meer. „Onze paarden niet mooi?”

„Welke paarden krijgen we dan?”

Vader vertelt nu dat hij bij Hein de Braber is geweest. Die heeft twee mooie bruine hitten, en die zijn de drukte langs de weg en in de stad gewend. Op de feestdag werkt Hein de Braber ook niet, en nu heeft vader voor die dag de twee hitten kunnen huren. Ze mogen als echte ruiters meerijden in de optocht.

Voor de veiligheid zal vader bij de paarden lopen, zodat hij ze direct bij de halsters kan pakken als het nodig is.

Op het schoolplein hebben Jan en Joop de volgende morgen het hoogste woord. Ze mogen mee in de optocht. Maar hóe... nee, dat verklappen ze niet.

Eindelijk is het dan zover. Op de ochtend van de feestdag staat de zon al vroeg aan de hemel. Moeder is er blij om, want anders zou het maar koud zijn in hun witte blouses.

Om negen uur vertrekt de muziekvereniging „Advendo” met dirigent Platteel naar de grens van het dorp. Ernaast loopt plechtig politie-agent Dirksen. Hij heeft hulp gekregen uit

de buurdorpen. Er zijn nu wel tien agenten in Landdorp. Achter het muziekkorps rijdt een open rijtuig — een landauer noemen ze die. En dan komen . . . Jan en Joop op hun paarden en prachtig in het wit. De steekhoeden staan heel deftig op hun hoofd.

Ze moeten een poosje wachten nadat allen zich in omgekeerde richting hebben opgesteld. In de verte komt een auto aan. Daarin zit de nieuwe burgemeester met zijn vrouw en kinderen. Als de auto stopt en allen zijn uitgestapt, loopt een man naar hen toe en zegt luid: „Van harte welkom in Landdorp.” Dan mogen de nieuwe burgemeester, zijn vrouw en twee dochtertjes in het open rijtuig. „Advendo” roert de trom en blaast de trompetten. De stoet komt in beweging.

In Landdorp is iedereen nu vrij. De mensen staan langs de straat en bij het gemeentehuis. Straks, als de burgemeester op het hoge bordes staat, zal de optocht aan hem voorbijtrekken. Vader loopt tussen de twee paarden. Hij geniet van zijn jongens en het gaat allemaal best. Bij het gemeentehuis stopt de stoet. Wie daarbinnen moet zijn, gaat de trappen op. „Advendo” en het open rijtuig en Jan en Joop gaan verder. Zij gaan nu de andere deelnemers van de optocht ophalen. Ondertussen wordt in het gemeentehuis de nieuwe burgemeester officieel geïnstalleerd. Er wordt deftig bij gesproken, de mensen buiten kunnen het door de microfoons horen. En de burgemeester krijgt een mooie ketting om de hals. De ambtsketen noemen ze die.

Dan gaat de burgemeester met een heleboel andere mensen en zijn gezin op het bordes staan. De schoolkinderen staan keurig in rijen en zingen van harte: „Wees welkom in ons

mooie dorp,” en ook het Wilhelmus.

Maar Jan en Joop zijn daar niet bij, die mochten van de meester wegblijven. Na het zingen gaan de kinderen naar school, daar krijgen ze wat lekkers te snoepen. En dan...

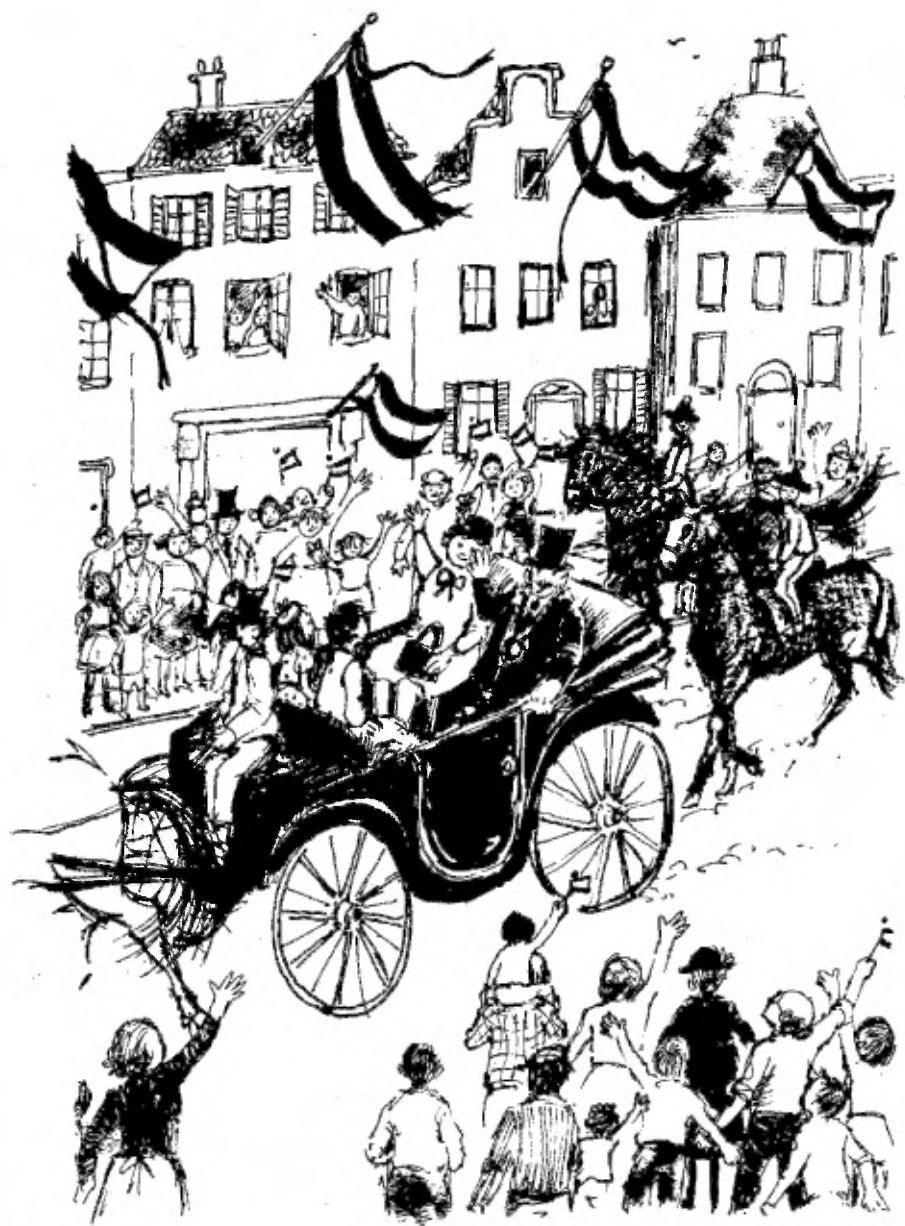
Weer staat de burgemeester op het bordes. Langs het gemeentehuis trekt de optocht. In het open rijtuig zit nu het feestcomité; dat zijn de mensen die deze feestdag georganiseerd hebben. Lachend zwaaien ze naar de mensen langs de straat.

Voor het bordes stopt „Advendo” en dirigent Platteel komt naar voren. Nu klinken de vrolijke noten van een pittige mars door Landdorp. En na het spelen pakt Platteel zijn pet en roept: „Hiep, hiep, hoera. Hiep, hiep, hoera...”

Maar verder komt hij niet. De pet vliegt uit zijn hand, over het korps heen, naar... Ja, naar de paarden van Hein de Braber, waarop Joop en Jan zitten. Die paarden staan wat met een voorbeen over de grond te krabben. Het duurt ze al lang genoeg. Juist als de pet van Platteel over het korps en het open rijtuig aan komt vliegen, licht een van de paarden het voorbeen, en pats... als een volleerd voetballer schiet hij de pet van de dirigent recht het bordes op tegen de fraaie hoed van de nieuwe burgemeestersvrouw. Met schrik grijpt ze naar haar hoed, maar te laat. Een dirigentenpet en een dameshoed rollen holderdebolder de trappen van het gemeentehuis af.

De mensen staan er hard om te lachen en slaan zich van pret op de knieën. Vader schrikt eerst even, maar als hij ziet wat er allemaal gebeurt, proest ook hij het uit.

Onder het tromgeroffel en geschetter van de koperblazers brengt agent Dirksen de dameshoed het bordes op en de diri-

gentenpet naar Platteel.

Nu gaat de optocht echt beginnen. De burgemeester krijgt veel te zien en heel veel moois. Iedereen in Landdorp heeft zich ingespannen om hem een fijne feestdag te bezorgen. Ieder is het daarover eens, maar voor de grootste grap hebben ongewild Jan en Joop gezorgd. Beter: één van de paarden waarop ze zaten. Hun naam wordt die dag in elk huis genoemd, en dat terwijl ze er niets aan konden doen.

Warm en stoffig komen ze thuis, nadat ze de paarden aan Hein de Braber hebben teruggebracht.

„Tot vanmiddag,” groet deze vriendelijk, want ook dan zullen Jan en Joop zijn paarden nodig hebben.

Niet gek, vindt Hein, een dag vrij en dan toch geld verdienen met het verhuren van de paarden.

Jan en Joop weten natuurlijk niet dat Hein dat denkt. Dat heeft vader met Hein zo geregeld. Ze kijken allebei verast en blij naar het kwartje, dat Hein hun ieder in de hand drukt.

2 MET DE PAARDEN NAAR DE WEDSTRIJDEN

Het is een heerlijke maaltijd die moeder de vorige dag al klaargemaakt heeft. Jan en Joop happen gulzig in de spekpannekoeken. Een grote stapel slinkt snel weg.

„Kalm aan,” waarschuwt moeder, „straks valt het eten nog verkeerd.” Maar de jongens hebben haast. Ze willen naar Hein de Braber om de hitten op te halen, want ze moeten met de paarden naar de wedstrijden.

Vader heeft de jongens opgegeven voor de stoelendans te paard en voor ringsteken. Ze willen op tijd zijn, maar vader vindt ook dat ze nog even moeten wachten. Die paarden moeten ook voldoende gelegenheid hebben om te eten.

Eindelijk gaat vader met zijn jongens naar Hein toe. De manen moeten opnieuw gevlochten worden, want die zijn wat uit elkaar gezakt. Te paard gaan ze naar de wedstrijden, die gehouden worden op het weiland van boer Koster.

Als het feestcomité en de nieuwe burgemeester gearriveerd zijn begint het feest. „Advendo” zit gereed. Rondom het muziekkorps staan drieëntwintig lege stoelen. Er zijn vierentwintig deelnemers, die de paarden in draf moeten laten lopen als er muziek klinkt. Stopt „Advendo”, dan moeten de rijders vlug van de paarden af en een stoel proberen te krijgen en erop gaan zitten.

Jan en Joop hebben er echt zin in om daaraan mee te doen. „Houd je taai,” wenst vader de tweeling en hij hijst Joop op de rug van de hit. Jan heeft zichzelf er al opgewerkt.

„Advendo” zet de muziek in en de paarden gaan draven. Veel mensen staan toe te kijken en moedigen de rijders aan. Stop, de muziek houdt ineens op. Jan en Joop gooien de leidsels over de paardehoofden en laten zich van de ruggen afglijden. Ze hollen wat ze kunnen om een stoel te bemachtigen. En jawel, hoor, ze zijn op tijd. De eerste verliezer gaat het veld uit. Jan werkt zich weer op zijn paard, maar bij Joop gaat dat niet zo gemakkelijk. Daarom helpt buurman Platteel, de dirigent, hem een handje. Dan wordt er weer muziek gemaakt. Ze houden het lang vol, dunne Jan en dikke Joop. Vader en moeder staan glunderend naar hen te kijken.

„Dat had ik niet gedacht,” zegt moeder. En vader geeft haar groot gelijk. Er zijn al acht rijders het veld uit, maar de tweeling hoort nog bij de mededingers.

De muziek stopt opnieuw en weer gooien de jongens de leidsels over de paardehoofden en glijden ze van de ruggen. Ze rennen of hun leven er vanaf hangt. En daar ploffen ze neer op een stoel. Maar op zo'n zwaar gewicht is de stoel van dikke Joop niet berekend, en krak, daar rolt hij tussen de muzikanten en twee poten van de stoel liggen naast hem. Verbouwe-reerd komt Joop overeind. De mensen lachen er hartelijk om. De gebroken stoel wordt weggezet. Wie let er nu verder op een kapotte stoel als er zo'n groot feest is...

De stoelendans met paarden wordt graag door de mensen gezien. Dikke rijen toeschouwers volgen de verrichtingen van de rijders. Ze prijzen Jan en Joop, die verreweg de jongsten

zijn. Vader heeft hun gezegd dat ze zich niet boos moeten maken of verdrietig mogen worden als ze eruit moeten. „Het is maar een spel, en je moet tegen je verlies kunnen,” vindt hij.

Daar denkt Joop aan op het moment dat hij geen stoel te pakken krijgt. Zijn spel is uit.

Vader komt naar hem toe. „Goed gedaan, hoor.”

Maar daar is Joop het niet mee eens. Hij vindt het toch jammer.

„Ga maar kijken,” raadt vader hem aan. „Ik pas wel even op het paard.”

Joop wringt zich door de mensenhaag heen om een plaatsje vooraan te krijgen. Hij volgt dunne Jan nauwkeurig. Die komt heel wat verder dan hijzelf. Er zitten er nog maar drie te paard als Jan 't veld moet ruimen. In ieder geval heeft hij een vierde prijs verdiend. Dat vinden moeder, vader en Joop heel knap.

Na de stoelendans te paard volgt het ringsteken, maar daar brengen ze niet veel van terecht. Zonder prijs gaan ze het veld af.

Gelukkig zijn er nog andere spelen, meer voor hun leeftijd, maar dan zonder paard. Vader neemt de beide hitten en brengt ze naar de stal van Hein de Braber. Zelf blijft de tweeling in de wei van Koster.

Nu heeft Joop meer geluk. Heel vroeger is hij erg ziek geweest en daardoor is zijn ene been niet helemaal in orde. Joop is dan ook met vallen en opstaan groot geworden. Dat komt hem bij het „zaklopen” goed van pas. Niemand die valt kan zo vlug overeind komen als dikke Joop. Hij wint dan ook

de tweede prijs.

Nadat alle wedstrijden zijn gehouden, gaan ze naar school, waar de prijzen al klaarliggen. Jan komt met een paar mooie schaatsen thuis en Joop met een prachtige zaklantaren die wit en groen en rood licht geeft. Ze zijn er allebei heel erg blij mee.

„Die zijn voor mij,” grapt vader, „want dat is me een dure dag, hoor, jullie op de hitten van Hein de Braber!”

„Hè,” zuchten ze, „Heintje, klein veintje.” Maar daar wil vader niets van horen. „Wees jullie maar blij dat hij jullie zijn mooie hitten toevertrouwde.”

Dan gaan ze met vader mee om te helpen bij het melken. Janus, de knecht, heeft de hele dag vrijaf gekregen. Voor een poosje verwisselen ze hun witte pak — dat al lang niet meer wit is — voor de blauwe overall.

Na het melken en het avondeten doen ze die groezelige pakken toch weer aan. Dan gaan ze Landdorp nog een keer in, niet met de paarden, maar ieder met een brandende lampion. Opnieuw trekt er een optocht door het dorp, maar nu met zwaaiende lichtjes. De stoet eindigt bij de hoge molen, die op de dijk staat.

Daar bevinden zich al veel andere mensen. Want beneden aan de dijk over de sloot, in het weiland van Koster, zal een prachtig vuurwerk dit feest afsluiten.

Ze schrikken van de eerste harde knallen, maar al mooier wordt het vuurwerk, tot op het laatst tussen twee molentjes in gele letters staat te lezen: „Uw burgemeester dankt u allen voor dit blijde welkom.”

Dan gaan de mensen naar huis.

Nauwelijks liggen Jan en Joop in bed of ze slapen al. Heel moe zijn ze. Maar in hun dromen rijden ze weer op een paard en beleven ze nog allerlei leuke dingen.

„Een mooie dag voor de jongens,” lacht moeder.

„Zo is het,” geeft vader toe, en draait het licht uit.

Landdorp ligt weer in het donker. Het feest is voorbij, alleen de mensen praten er in de komende dagen nog veel over. In de krant staat een prachtig verhaal en — Joop kleurt ervan — een foto, juist genomen toen hij door de stoel zakte bij de stoelendans. De foto doet het best tussen al die andere deftige foto's. „Een knappe fotograaf, die erg vlug is geweest,” vindt vader.

Om die foto heeft heel Landdorp schik. Er wordt hartelijk om gelachen.

3 MET DE BAKKERSKAR DE SLOOT IN

Het is zaterdagmorgen.

Jan en Joop zijn op weg naar Dirk, de knecht van bakker Van de Vreugde. Dirk kan het goed vinden met de tweeling; hij heeft schik om de streken die ze soms uithalen.

Bakker Van de Vreugde vindt de jongens ook aardig en er is altijd wel een te donker gebakken beschuit of een gebroken koekje voor hen.

Maar Dirk mag Jan en Joop vooral om hun vriendschap voor dieren. Dirk weet best dat daaraan bij dunne Jan nog wel eens wat mankeert, maar hij weet ook dat Jan zijn best doet de dieren niet te plagen. En dat is voor hem soms een hele opgave.

's Zaterdagmorgens gaat Dirk al vroeg de polder in met paard en kar. Een kar vol brood, dat heerlijk ruikt. Dikke Joop krijgt er soms het water van in de mond. Maar ook beschuit en ontbijtkoek en een heleboel andere boodschappen neemt Dirk voor de klanten mee.

Bakker Van de Vreugde heeft een grote hit. Het trekken doet ze met gemak. Jan en Joop zijn vaak van de partij als Dirk de polder ingaat. Ze doen het graag, al vinden ze dat hij soms lang bij een klant blijft praten. De hit — Hermien — weet precies waar ze moet zijn. Ze doet dit werk dan ook al

zeven jaren. Komen ze bij de woning van een klant, dan hoeft Dirk niet eens aan de leidsels te trekken en „stop” te roepen. Hermien houdt haar draf al in.

„Passen jullie goed op?” vraagt Dirk overbodig. Want hij weet dat de jongens goed oppassen. Om beurten mogen ze de leidsels vasthouden. Dirk neemt toch maar geen risico. Voor alle zekerheid doet hij nog een ketting rond een boom van de kar en een spaak van het wiel. Mocht Hermien dan toch gaan lopen, dan remt het wiel haar vanzelf af.

Maar ja, alle mensen die werken maken wel eens een fout. Dat is niet goed te praten, maar daarom is het wel zo. En zo maakt Dirk deze zaterdag een fout. Onder het rijden geeft hij de jongens raadsels op: „Voor wie zet iedereen zijn hoed af?”

Jan en Joop zitten erover te piekeren als Dirk de kar naar de „Blauwe Wijk” rijdt. Voor wie zou dat wel zijn? Nee, ze weten het echt niet.

„Voor de kapper,” lacht Dirk vrolijk.

„Nu, dan een ander,” vervolgt hij. „Maar die is ook moeilijk, hoor. Hoe laat is het als de klok dertien keer achter elkaar slaat?”

„Dat kan niet,” roept de tweeling.

„Denk er maar eens over,” adviseert Dirk.

Hermien is gestopt bij de woning van een klant. Dirk vult de broodmand en springt rap de bakkerskar uit. De ketting gaat om boom en spaak en fluitend loopt hij het pad naar de voordeur af.

„Hoe kan dat nu?” wil Jan weten.

Joop zit op zijn vingers te tellen.

„Ja, joh, dan is het halfeen.”

„Ja, dat is een goed antwoord,” vindt Jan.

„En?” vraagt Dirk als ze weer aan het rijden zijn.

„Halfeen,” roepen ze gelijk.

„Mis,” horen ze hun vriend zeggen.

Weer zitten ze te denken, en ook nu geven ze het maar op.

„Nu,” zegt Dirk, „als de klok dertien keer achter elkaar slaat, is het zo laat dat de klok moet worden nagezien, want dan is die kapot.”

„He, wat flauw,” vindt Joop.

„Maar ik weet ook een raadsel,” roept Jan. „Moet je horen.

Waarom kan het geen twee dagen achter elkaar regenen?”

Dirk zet een geleerd gezicht. „Sjonge, dat is moeilijk. Straks geef ik het antwoord. Nu even vrouw Moeleker het brood brengen.”

Met de korf aan de arm springt Dirk de kar uit. En, o mensen, nu vergeet hij de ketting rond boom en wielspaak te doen. Dat is niet zo heel erg, want Hermien is een makkelijk paard. Maar wat Dirk en de jongens niet weten is, dat Moeleker de vorige dag een grote zwarte hond heeft thuis gekregen. Als Dirk achterom is gelopen en de achterdeur opendoet om „volluk” te roepen, springt een groot beest tegen hem op en duwt hem achterover op de grond. Snel schiet het zwarte beest langs hem heen en blaffend rent de hond naar de weg. Hermien spitst de oren voor de vreemde geluiden die ze hoort. Ze ziet de zwarte hond op haar af komen en opeens voelt ze de tanden van de hond in haar been. Ze geeft een trap achteruit. De hond laat even los, maar nog harder blaffend valt hij aan.

Hermien springt opzij en voelt dat de kar los is. Joop houdt alleen maar de leidsels vast. Met een ruk springt Hermien vooruit, weg bij dat beest, en voordat de jongens het weten, liggen ze achterover op de geurige broden en op de dozen met boodschappen.

Het zwarte monster rent naast het paard en in de kar zijn twee jongens met verschrikte gezichten wat overeind gekrabbeld. Joop heeft de leidsels wel in handen, maar hij kan niets doen. Niet hij is de baas over Hermien, maar het bange paard over hem.

Ver achter hen staat Dirk te zwaaien met de broodmand en Moeleker en zijn vrouw roepen allebei: „Kom hier, Pluto,” en: „Help.” Maar het anders zo rustige paard is zo geschrokken van de zwarte hond, dat ze door blijft rennen.

En in de verte — bij de boerderij van Eggebeen — ligt een smalle brug over een brede sloot. Daar moeten ze nu overheen en dan direct linksaf. Dat gaat anders gemakkelijk. Dirk laat het paard daar rustig stappen, want zo'n brug en een korte linkse draai kun je alleen kalm nemen. Maar daar houdt Hermien nu geen rekening mee. Al harder is ze gaan lopen en daardoor gaat de tweewielige kar al meer slingeren.

Op de brug slaat de zijkant van de kar tegen de brugleuning en het wiel stoot tegen een ijzeren steunpaal. Hermien voelt opeens daardoor een ruk en wil inhouden. Maar naast haar is nog altijd dat vreemde zwarte beest. Dus jaagt ze door. Met een ruk trekt ze de kar de brug over en de bocht om. Dat is te veel.

Langzaam maar zeker slaat de kar naar één kant over en valt de sloot in. Hermien wordt meegetrokken.

Jan en Joop kunnen amper ademhalen van de schrik. Met de kar duikelen ze het water in. Even later komen ze proestend boven. Ze zien de rollen beschuit en het brood drijven tussen het eendekroos. Ze kijken elkaar angstig aan, maar ze voelen de bodem.

Dan begrijpt Jan dat ze het paard moeten helpen. Dat is zwaar en het zal in de modder wegzakken. Het lukt Jan en Joop de strengen los te maken. Joop trekt de buikriem van het draagkussen los. Samen proberen ze het paard naar de kant te krijgen. Dat lukt, maar de kant op is veel moeilijker. Gelukkig komen Dirk, Moeleker en Eggebeen aanrennen. Ze trekken eerst de jongens uit het water en jagen dan Hermien op tot ze bij een ondiepe zijslot komt. Daar wordt ze ingetrokken en van daaruit in het weiland van Eggebeen.

„Dat hebben jullie knap gedaan,” prijst Eggebeen.

„Het is me wat moois,” bromt Dirk.

„Ja, daar zal Van de Vreugde niet om lachen,” verzekert Eggebeen.

„De man zal er geen schade van hebben,” belooft Moeleker.

„We hadden Dirk voor de nieuwe hond moeten waarschuwen.”

„Ja, ja,” zucht Dirk, „maar ik vergat de ketting aan de kar te doen en nu zitten we lelijk in de narigheid.”

Vrouw Eggebeen heeft de jongens in de bijkeuken onder de douche gezet. Daarna heeft ze bakker Van de Vreugde gebeld. Zo is het nieuws vlug in Landdorp bekend. De bakker komt op zijn fiets aangestoven, maar hij is zo slim dat hij eerst langs de moeder van de tweeling rijdt en haar vertelt dat de jongens alleen maar een nat pak hebben. Ze geeft schone

kleren mee.

„Het is geen wonder dat de tweeling weer wat heeft,” klaagt ze.

„Ze kunnen er niets aan doen, en 's zaterdags moeten ze toch in bad,” verdedigt de bakker de jongens.

In de „Blauwe Wijk” treft hij Dirk aan. Hermien is vastgebonden aan een paal en Dirk spreekt haar kalmerend toe. De anderen proberen de kar uit de sloot te krijgen.

„Laten we daar maar niet op wachten,” raadt de bakker zijn knecht aan. „We moeten een extra oven brood gaan bakken.”

Aan Moeleker vraagt hij of hij zijn sjees mag gebruiken. „Natuurlijk, man,” zegt die, blij dat hij al iets kan goedmaken. Even later staat Hermien voor de sjees van Moeleker. Dirk zit op de bok en Jan en Joop — weer droog en schoon — in de sjees.

Snel wordt aan een extra partij brood gewerkt. Het is druk in de bakkerij met extra kneden, oven warmen, enz. Heel laat rijden ze samen naar de klanten die nog brood en boodschappen moeten hebben. Het is raar in die vreemde sjees. Dirk vindt zichzelf dom dat hij de ketting niet rond boom en spaak had gelegd.

Maar om nog meer. Want nu alles voorbij is, moet de vraag van Jan nog beantwoord worden.

„O ja, wat vroeg je ook weer?” wil Dirk weten.

„Waarom kan het geen twee dagen achter elkaar regenen?” Nee, dat weet Dirk niet.

„Omdat er een nacht tussen is,” lachen ze.

's Avonds thuis deelt moeder een stuk cake. Die hebben Jan

en Joop meegekregen van de bakker. Hij heeft hen geprezen dat ze Hermien zo vlug los kregen. Ze werden er verlegen van. Nu kleuren ze van plezier: 't smaakt heerlijk. Voor het naar bed gaan dankt vader dat hun jongens niet zijn verongelukt.

4 ELZA HEEFT EEN VEULEN

Vader komt met het grote nieuws binnen: Elza heeft een merrie-veulen. „Hoera, hoera,” roepen Jan en Joop. Ze wisten het al lang dat Elza een veulen zou krijgen. Dat heeft moeder hun verteld. En ze weten ook dat vader al een paar nachten in de schuur geslapen heeft, omdat hij per se bij Elza wilde zijn als het veulentje geboren zou worden.

Nu mogen Jan en Joop mee naar de schuur. Daar staat Elza in een speciaal hok. Vertederd kijken ze allebei naar het kleine ding dat nog waggelend op haar benen staat.

„Precies haar moeder,” zegt Jan.

„Ja,” bevestigt vader, „het is een mooi veulen. Als alles naar wens gaat, zal er een goed paard uit groeien.”

Joop is de komende dagen de stal niet uit te krijgen. Hij en het veulen zijn al vlug goede maatjes. Hij heeft bedacht dat het veulen Roza moet heten. Ze vinden het allemaal een mooie naam.

Als het goed weer is, gaat Elza met haar veulen, enkele dagen later, de wei al in. Het veulen blijft eerst schuchter bij haar moeder, maar holt later vrolijk rond. Het laat zich door Joop pakken. Jan is daar wel een beetje jaloers op, maar hij laat het niet merken. Per slot van zaken is hij beter in het

knutselen dan Joop.

Hoe ouder het veulen wordt, hoe meer het zich aan Joop gaat hechten. Roza komt al naar het hek als zij Joop over de weg ziet aankomen. Vader heeft een klein halstertje van touw gemaakt dat precies om het hoofd van Roza past.

„Kom maar,” roept Joop en hij graait een suikerklontje uit zijn broekzak.

Elza ziet haar veulen naar het hek gaan. Ze hinnikt.

Roza blijft staan, ze twijfelt: Moet ze bij moeder blijven of naar Joop gaan?

„Kom maar, Elza,” roept Joop.

Jan staat achter hem met een touw. Elza heeft een leren halster aan. Daar hoeft je alleen maar het touw met een knip aan vast te maken.

Eerst pakt Joop voorzichtig het veulen en duwt het touw-halstertje over het hoofd. Dan pikt Jan het touw aan de leren halster.

Samen trekken ze het hek van de wei open. Thuis wordt Elza losgelaten in het voor haar bestemde hok. Daarin ligt volop stro waarop Roza heerlijk kan liggen.

„Ik word later boer,” weet Joop.

„Waarom?” wil Jan weten. Hij wil veel liever bakker worden. Dat vindt hij pas een prachtig vak.

„Dan ga ik veel paarden houden,” antwoord Joop. „Heel veel paarden en die moeten allemaal een veulentje krijgen en daar ga ik goed voor zorgen. En verkopen doe ik ze nooit.”

„Ze moeten ook allemaal eten, hoor,” lacht vader. „Nee, dat kan niet, Joop.”

„Ik verkoop ze toch niet. U doet toch Roza ook niet weg?”

Opeens is daar die bange vraag van dikke Joop.

Vader ontwijkt een rechtstreeks antwoord. „O, dat kan nog niet. Roza drinkt nog bij haar moeder.”

„Maar als ze groot is?” wil Joop weten.

„We hebben maar één paard nodig, jongen,” zegt moeder.

„Roza mag niet weg,” huilt Joop.

„Wat geeft dat?” zegt Jan. „Later komt er weer een ander veulentje. Daar kun je dan toch ook mee spelen.”

Joop wordt opeens heel kwaad. Hij vliegt van zijn stoel en pakt dunne Jan vast en slaat erop los.

Maar Jan is veel vlugger dan Joop en dus zijn de rollen vlug omgekeerd. Nu timmert Jan op Joop.

„Jongens toch,” schrikt moeder. Ze trekt de tweeling uit elkaar.

Allebei moeten ze wel een uur, zonder te praten, op een stoel zitten. Dan mogen ze weer naar buiten.

Jan gaat naar de schuur. Daar is hij bezig met het maken van een pijl en boog. Hij heeft een flinke tak uit een wilgeboom gepakt. Die kun je goed spannen. En pijlen maakt hij van riet, dat hij in de schuur onder de dakpannen vandaan haalt.

Joop gaat naar het hok waar Elza en Roza zijn. Veel later vindt vader hem daar. Het veulen ligt heerlijk in het stro en Joop zit erbij te huilen, de armen om de hals van het jonge dier.

Hoe meer de zomer nadert, na een mooie lente, hoe mooier Roza wordt. Velen hebben het al tegen vader gezegd.

Ze is al een paar maanden oud als op een late namiddag de

oude veewagen van Jan van den Dool uit De Lier arriveert. Dat ligt heel ver weg, weten Jan en Joop.

„Daar is Van den Dool,” waarschuwt Jan.

„Als hij Roza maar niet weghaalt,” roept Joop. Ze weten het, Jan van den Dool is een echte paardenhandelaar.

Ze zien vader met hem naar de wei gaan, waar Elza zich met haar veulen bevindt. Ze kijken van achter de heg toe hoe de beide mannen alsmaar rond het veulen lopen.

„Zou vader Roza echt verkopen?” vraagt dikke Joop ongelovig.

„Natuurlijk,” weet dunne Jan. Hij heeft meelij met zijn broer. Hem kan het niet veel schelen, maar hij wil Joop toch helpen.

„Als we een band kapotmaken, kan hij niet weg.” Hij zegt het voor hij er zelf erg in heeft wàt hij zegt.

Maar Joop ziet een kans. Hij weet waar vader het gereedschap heeft, en voordat de mannen terug zijn uit de wei, heeft hij al een vlijmscherpe beitel in een van de banden gestoken. Een ogenblik later staat hij plat. Ze vluchten weg achter een struik vlierhout.

Dan horen ze vader zeggen: „Dus dat is afgesproken. Morgen neem je het veulen mee.”

Jan en Joop weten dat Jan van den Dool altijd in het dorpscafé slaapt als hij in Landdorp is. Vaak komt hij dan nog 's avonds praten. Hij vindt het bij vader en moeder gezelliger dan in het café.

Daar komen de mannen het erf op. De paardenhandelaar wil wegrijden.

Maar, o wee, een van de banden staat leeg. Een flink gat toont

het misdrijf aan.

„Wat zullen we nu beleven!” bromt Van den Dool.

„Dat is werk van de tweeling,” horen Jan en Joop zeggen.

„Jij begon erover,” verweert dikke Joop zich zacht achter de vlierstruik.

„Ik wilde jou helpen,” antwoordt Jan. „’t Is jouw schuld. Jij wilde Roza houden en jij stak de beitel in de band.”

Onwillekeurig zijn ze harder gaan praten. Vader hoort hen en haalt ze van achter de struik vandaan.

Zijn dikke vinger wijst naar de banden, en kort vraagt hij: „Wie?”

„Ik,” zegt Joop zacht.

„Ik ben erover begonnen,” fluistert Jan, „ik wilde Joop helpen. Roza mag niet weg!”

Jan van den Dool begrijpt er niet veel van. Vragend kijkt hij naar de jongens.

Vader vertelt dat Joop zoveel van het veulen houdt.

„Ga dan eens mee met me naar de wei,” vraagt Van den Dool aan Joop. Deze loopt voor hem uit. Vader en Jan volgen. Met zijn viereen komen ze in de wei.

Meer fluisterend dan schreeuwend roept Joop: „Roza!”

Het veulen kijkt op, hinnikt zacht en komt in draf aanlopen. Joop heeft zich op zijn knieën neergelaten. Het veulen weet er de bedoeling van. Als Joop dat doet, moet ze liggen. Dat heeft ze in die paar maanden, zonder een klap maar met veel vriendelijke woorden, geleerd.

Zacht laat ze zich neervallen, dicht tegen Joop aan. Die legt een betraand gezicht op haar hoofd.

Eerst lachend dan ernstig kijkt Van den Dool naar wat er

gebeurt. Daarop draait hij zich naar vader en zegt: „De koop gaat niet door.”

„Man, dat kan toch niet. We hebben juist zaken gedaan. Wat moet ik met twee paarden doen? Die kwajongens verdienen een pak ransel. Wie kan een nieuwe band betalen? Ik, hun vader.”

„Dat zul je zeker,” grinnikt de paardenkoopman. „Het zijn jouw lieve zoons.”

„Zaken zijn zaken,” verdedigt vader de verkoop.

„Goed, goed,” sust Van den Dool. „Maar je kunt zo’n jongen dat toch niet aandoen en het veulen ook niet. Ik verklaar dit voor een verborgen gebrek. Dan kun je het veulen niet eens verkopen. Dieren verkopen met een verborgen gebrek is strafbaar.”

Jan ziet dat vader boos wordt.

„Van den Dool, hoor eens, we hebben al jaren zaken gedaan. Jij neemt dit veulen mee en anders is het voorgoed afgelopen.”

De paardenkoopman merkt dat het ernst is. Zelf houdt hij veel van dieren, hoe kort hij ze ook met zijn handel maar kan houden.

Hij strijkt Joop en Jan over de hoofden en vraagt: „Wie houdt het allermeeest van Roza?”

„Joop,” zegt Jan spontaan. „Ik wil bakker worden en Joop een grote boer met veel paarden.”

Nu lachen vader en Van den Dool.

„Ja man, je kinderen maken plannen, zo klein als ze zijn. Maar wij moeten onze zaken overdoen.”

„Verkocht is verkocht,” houdt vader vol. „Laten we maar

naar Platteel gaan en vragen er een nieuwe band om te leggen.”

„Vooruit,” geeft de paardenkoopman toe. „Maar mag ik dikke Joop wat geven?”

„Een pak slaag zeker,” meent vader, „en Jan erbij.”

„Laat dat maar aan mij over,” zegt Van den Dool. Hij loopt de anderen voor naar de auto. Halverwegen draait hij zich om en zegt tegen vader: „Maar u betaalt een nieuwe band.”

Vader knikt, hij begrijpt dat hij daaraan niets kan veranderen. Maar de straf zal nog wel komen.

Dan opent de paardenkoopman de achterkant van zijn vee-auto. Als de lange oplooplep op de grond ligt, zien vader en de jongens „iets” in de auto liggen.

Van den Dool gaat de auto in, zacht duwt hij tegen het „iets”. Het springt overeind. Dan zien Joop en Jan een heel klein veulentje van het kleinste paarderas: de IJslandse pony.

„Oh,” roepen ze tegelijk.

Van den Dool komt ermee naar buiten en zegt tegen vader: „Dat is zo’n sober paardje en zo goedkoop in de kost, u kunt er geen bezwaar tegen hebben dat ik dat aan dikke Joop geef.”

Het kleine voskleurige pony-veulen staat daar op het erf. „Pak het maar,” moedigt de paardenkoopman Joop aan. Even is het dier schichtig, maar het hoort direct Joops vriendschap in zijn stem. Gewillig gaat het mee.

Moeder is één en al verbazing als ze het verhaal hoort. Vader heeft wel toegestemd, maar is toch boos op de tweeling.

Platteel krijgt het opeens druk. Van den Dool is van plan de andere morgen vroeg te vertrekken. Hij wil weg zijn voordat Jan en Joop wakker worden, zodat ze er niet bij zullen zijn

als Roza ingeladen wordt.

De andere morgen is de paardenkoopman inderdaad al vertrokken als Jan en Joop beneden komen. Joop huilt opnieuw. Ergens voelt hij verraad in zich tegenover Roza.

Maar dat praat moeder hem uit het hoofd. Ze heeft een papier in de hand. Ze zegt tegen Joop dat erop staat dat zijn veulen „Reykjavik” heet. Een moeilijke naam, maar Joop kan hem vlug goed zeggen.

„Een mooie boel,” mompelt vader als hij de rekening van Platteel krijgt. „Een nieuwe autoband.” Maar de straf vergeet hij echter.

Jan bemoeit zich niet veel met de pony, hij is liever in de bakkerij bij Van de Vreugde.

Maar dikke Joop is iedere minuut bij Reykjavik, het eerste pony-veulen in Landdorp. De wijze paardenkoopman had het goed bekeken toen hij het veulen weggaf. „Van zaken doen, komen meer zaken.”

Andere kinderen willen ook zo'n pony en Van den Dool verkoopt ze graag. Sinds een jaar is er nu een echte fijne pony-club.

Vader is voorzitter van de vereniging „Landdorp-pony-ruitertjes”, die in heel het land later bekend zullen worden om hun goede rijden en verzorging van de dieren.

INHOUD

1. Jan en Joop rijden in een optocht mee 5
2. Met de paarden naar de wedstrijden 17
3. Met de bakkerskar de sloot in 24
4. Elza heeft een veulen 35